

บทที่ 3 สภาอากาศไทย

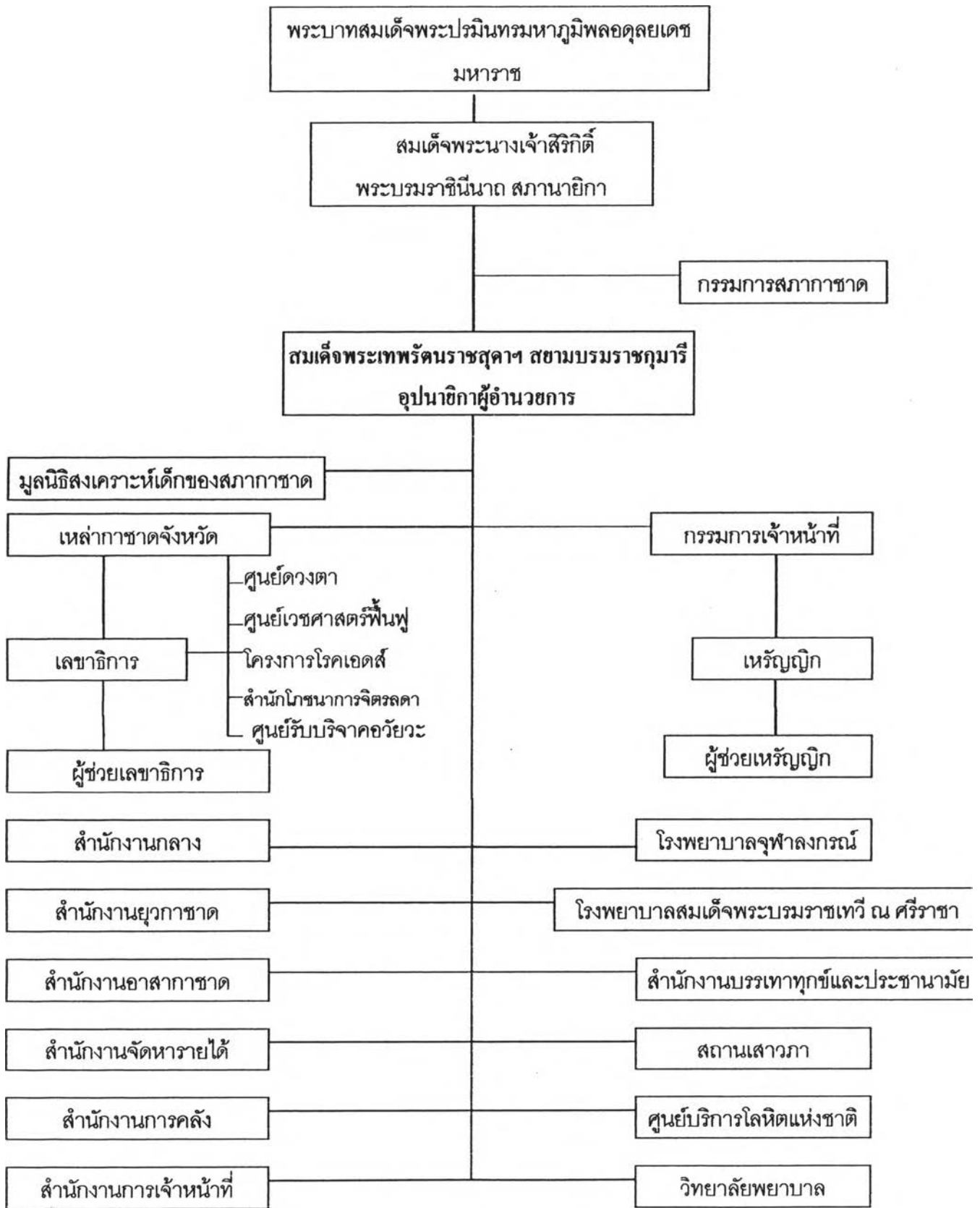
ประวัติอากาศไทย

สภาอากาศไทยเป็นองค์การการกุศลเพื่อมนุษยธรรมได้รับการสถาปนาขึ้น เมื่อ พ.ศ.2436 (ร.ศ. 112) เนื่องจากเกิดกรณีพิพาทระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศสเกี่ยวกับเขตแดนริมฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงและมีการสู้รบเกิดขึ้นเป็นผลให้ทหารได้รับบาดเจ็บเสียชีวิตและได้รับความทุกข์ทรมานจำนวนมาก สตรีไทยกลุ่มหนึ่งโดยการนำของท่านผู้หญิงเปลี่ยน ภาสกรวงศ์ ภริยาเจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พระสุนทรราชคณาธิบดี) มีความเห็นว่าควรจะมีองค์การใดองค์การหนึ่งช่วยบรรเทาความทุกข์ยากของทหารเช่นเดียวกับองค์การกาชาดของต่างประเทศ จึงนำความกราบบังคมทูลสมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนา พระบรมราชเทวี (สมเด็จพระศรีวิรินทรบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า) ขอให้ทรงเป็น "ชนนีบำรุง" คือเป็นองค์อุปถัมภ์ในการจัดตั้งองค์การเพื่อบรรเทาทุกข์ยากของทหารขึ้น ความทราบถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ตั้ง "สภาอุณาโลมแดงแห่งชาติสยาม" ขึ้นเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2436 (ต่อมาถือเป็นวันสถาปนาสภาอากาศไทย) และทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ การดำเนินงานของสภาอุณาโลมแดงแห่งชาติสยามในระยะแรกมีกิจกรรมที่สำคัญคือ การจัดส่งยา-เวชภัณฑ์ อาหาร เครื่องนุ่งห่มและเครื่องอุปโภคต่าง ๆ ไปช่วยทหาร และประชาชนที่ได้รับบาดเจ็บ

ในปี พ.ศ. 2461 มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยสภาอากาศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยรักษาพยาบาลผู้ป่วยไข้และบาดเจ็บในสงครามและยามสงบ กับทั้งทำการบรรเทาทุกข์ในเหตุการณ์สาธารณภัยพิบัติ โดยไม่เลือกเชื้อชาติ สัญชาติ ลัทธิศาสนา หรือความเห็นในทางการเมืองของผู้ประสบภัย ยึดหลักมนุษยธรรมเป็นที่ตั้ง ยังผลให้คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ รับรองสภาอากาศสยาม เมื่อ วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2463 และสันนิบาตสภาอากาศมีมติรับสภาอากาศสยามเป็นสมาชิกเมื่อ พ.ศ. 2464 และสภาอากาศสยามเปลี่ยนชื่อเป็น "สภาอากาศไทย" เมื่อ พ.ศ. 2482 ดำเนินงานโดยยึดมั่นในหลักการซึ่งสภาอากาศและสภาซีกวงเดือนแดง ทุกประเทศทั่วโลกยึดถือปฏิบัติ

ปัจจุบันสภาอากาศไทยอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงดำรงตำแหน่งสภานายิกามีกรรมการสภาอากาศไทยเป็นองค์การบริหารและมีหน่วยงานระดับกอง 12 หน่วยงานรับผิดชอบปฏิบัติงานหลักของสภาอากาศ มีแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ 3.1 โครงสร้างการบริหารงานกองต่าง ๆ ของสภาอากาศไทย

1. สำนักงานกลาง เป็นสำนักบริหารของสภาการศึกษาไทยอยู่ในบังคับบัญชาของอุปนายกผู้อำนวยการเลขาธิการ เจริญญิก และผู้อำนวยการมีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการทั่วไปของสภาการศึกษา ประสานงานกับกองต่าง ๆ ของสภาการศึกษาไทย งานเกี่ยวกับผู้อพยพ และติดต่อกับกาชาดต่างประเทศ
2. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ กำเนิดเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2457 สร้างขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีหน้าที่ทำการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ทั่วไป ทั้งในยามสงครามและยามปกติ
3. สำนักงานบรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2463 มีหน้าที่สงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยากในเหตุการณ์สาธารณภัยพิบัติ และประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร ตลอดถึงการประชานามัยพิทักษ์ การอนามัยศึกษา การสอนปฐมพยาบาล ฝึกเจ้าหน้าที่เพื่อการบรรเทาทุกข์สะสมพืชศู ยา และเวชภัณฑ์ในยามฉุกเฉิน นอกจากนี้ยังมีสถานีกาชาดและสาขาอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ รวม 16 แห่ง (สถานีกาชาด 12 สถานี และสาขาอีก 4 แห่ง)
4. สถานเสาวภา ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2465 มีหน้าที่ทำการวิจัยคิดค้นและตรวจทางวิทยาศาสตร์ผลิตภัณฑ์ขึ้น เซรุ่มป้องกันและรักษาโรคต่าง ๆ เช่น โรคพิษสุนัขบ้า และให้ความรู้เกี่ยวกับชนิดต่าง ๆ ของประเทศไทย
5. สำนักงานยุวกาชาด ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2463 มีหน้าที่ปลูกฝังคุณธรรมไว้ในใจเด็กทั้งหลาย เพื่อได้ซาบซึ้งถึงอุดมคติแห่งการอุทิศตนโดยเฉพาะเกี่ยวกับการพิทักษ์อนามัยของตนเองและของผู้อื่น มีความเข้าใจรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของพลเมือง และมีน้ำใจเมตตาอนุเคราะห์ต่อชาติของตนเองและบรรดาชาติอื่น ๆ ทั่วโลก
6. สำนักงานอาสาการศึกษา ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2486 มีหน้าที่อบรมสมาชิกอาสาสมัครไว้เพื่อให้ทำการอุปการสงเคราะห์โดยทันท่วงที และโดยมีประสิทธิภาพในเวลาฉุกเฉินอันเนื่องมาจากสงครามหรือเหตุการณ์สาธารณภัยพิบัติ และช่วยเป็นกำลังดำเนินงานของสภาการศึกษาในเวลาปกติ

7. ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2512 มีหน้าที่จัดหาโลหิตให้มากที่สุดที่จะมากได้จากผู้บริจาค ซึ่งไม่รับสิ่งตอบแทนเพื่อจ่ายใช้รักษาคนไข้ทั่วประเทศ แปรรูปโลหิตที่เหลือใช้ทำแท้งสำหรับเก็บและจ่ายใช้รักษาโรคบางชนิด ทำการวิจัยและสอนการถ่ายโลหิตและโลหิตวิทยา กับช่วยจัดตั้งบริการโลหิตของเหล่ากาชาดจังหวัดในรูปสาขาบริการโลหิตแห่งชาติ หรือภาคบริการโลหิตแห่งชาติ
8. โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา กำเนิดเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2445 มีหน้าที่ทำการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ทั่วไป ทั้งในยามสงครามและยามปกติ
9. สำนักงานจัดหารายได้ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2515 มีหน้าที่จัดหาเงิน รายได้สภากาชาดไทย เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ
10. สำนักงานการคลัง ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2532 มีหน้าที่ดูแล รักษา ตรวจสอบบัญชี การงบประมาณ การเบิกจ่าย การรักษาเงิน รวมทั้งจัดหาผลประโยชน์อันเกี่ยวข้องกับเงินและทรัพย์สินของสภากาชาดไทย
11. วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2457 เดิมชื่อ "โรงเรียนการพยาบาล สภากาชาดสยาม" เปลี่ยนเป็น "โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย สภากาชาดไทย" และเป็นวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยในปัจจุบัน มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้ การศึกษาและส่งเสริมวิชาการด้านพยาบาลศาสตร์
12. สำนักงานการเจ้าหน้าที่ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2533 มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารงานบุคคลของสภากาชาดไทย และให้บริการเกี่ยวกับงานด้านการเจ้าหน้าที่